

מסורת הש"ס

(א) חילין תא. (פסחים טז.)
(ב) פסחים (ג) ב"ר
שם. (פסחים ד) ובבבאי
קמח: קמח: למול תא.
(ה) קמח: קמח: למול תא.
(ו) קמח: קמח: למול תא.
(ז) קמח: קמח: למול תא.
(ח) קמח: קמח: למול תא.
(ט) קמח: קמח: למול תא.
(י) קמח: קמח: למול תא.
(יא) קמח: קמח: למול תא.
(יב) קמח: קמח: למול תא.
(יג) קמח: קמח: למול תא.
(יד) קמח: קמח: למול תא.
(טו) קמח: קמח: למול תא.
(טז) קמח: קמח: למול תא.
(יז) קמח: קמח: למול תא.
(יח) קמח: קמח: למול תא.
(יט) קמח: קמח: למול תא.
(כ) קמח: קמח: למול תא.
(כא) קמח: קמח: למול תא.
(כב) קמח: קמח: למול תא.
(כג) קמח: קמח: למול תא.
(כד) קמח: קמח: למול תא.
(כה) קמח: קמח: למול תא.
(כו) קמח: קמח: למול תא.
(כז) קמח: קמח: למול תא.
(כח) קמח: קמח: למול תא.
(כט) קמח: קמח: למול תא.
(ל) קמח: קמח: למול תא.

תורה אור השלם

1. וְהָיָה לָכֵן לְמִשְׁמַרְתּוֹ
עַד אֲנִיבְעָהּ עֵשֶׂה אוֹתוֹ
לְחֹדֶשׁ שָׁנָה וְשִׁשָּׁתָּה יָמִים
לֵךְ קֶלֶד עֲדַת יִשְׂרָאֵל בֶּן
הָעֲרֻבִים: שְׂמוֹת י ב
2. יִשְׂרָאֵל אֶל כָּל עֲדַת
יִשְׂרָאֵל לְאָמֹר בְּעֵשֶׂר
לְחֹדֶשׁ הַזֶּה וְיִקְרָא לָהֶם
אִישׁ שֵׁה לְבוֹיֹת אָמַת הַ
לְבָיִת: שְׂמוֹת י ב
3. וְאִם יִמְעַט הָכִיָּה
מֵהַיּוֹם מִשֶּׁה וְלִקְחָהּ אוֹתוֹ
וְשִׁנְתָּה הָרִיקָה אֶל בֵּיתוֹ
בְּמִכְסַת נֶפֶשׁ אִישׁ לְפִי
אֲבָלוּ בְּכֹסֶל עַל הָשֹׁה: שְׂמוֹת י ב
וְנִשְׁאָר אַחֲרָיִם נִשְׁאָר
אֶחָד מִשְׁנֵטָה תִּקְרָא לְהוֹת
אֶת הָאָרֶץ: שְׂמוֹת י ב
בְּסִדְרֵי דֵל י ח

הנהגות הנר"א

[א] גם 'יתומים' שבאו לחלוק, פ"י הרמב"ם שהיו יתומים גדולים וקטנים ורואים הגדולים לחלוק:
[ב] שם ב"ד מעמידין, פ"י להקטנים. (הגר"א נסמרו הלכה פסוקה על הדר"ש):

מוסף תוספות

א. דארמין וגנמז מיני
לעלמל מיל. ריטבי,
ו' ורדיש צווא. פלעט
והק ושטערן אונז האט
והורן כל קהל עד
שראל כלומר שהא
שילוחם אונז
והשטערן מושם דבוקים
רעכנן קא. ריטבין, ו' עה
מנהיט' און (וירש'.) עה
לביט אבות דארמין וזה
לענין שום כמז וזה
ענין שום מ: דה' שאר.
דאן און קהל וזה היינו
דאן אמת אחרים על
פסח וכו'. הוי' מנהדרין
סח: דאן לביט אבות
און דארמין ואל כל
לעזוב כל אל לאחמיר אל
לעצמא וזה טעם
ענין שום פסחים אצ:
די' און זוכה. ו' לזון
עמם אצ' שמיחונם
לזון כמחונם. שום ידיו.
(ואצ'.) דמייט ו' אל
אחיות אחין אל נגמז
דמיל' אל שום ניסן
לד: אסמכתא וזה
הוא שום הארץ. ו' עה
הרש' און: וזה היינו

כַּסְפָּה אַחַד. אַע"פ שֶׁאֵין בּוֹ כִּיט לְכָל אֶחָד דִּקְסֵנּוּ אֲרִילֵּת פִּסְחִים אֵלָּה מַעֲבָדָה אֵלָּה וְיִרְקֵת סָד לְחֻלּוּלִי: מִיָּיִט. מִן הַמִּקְרָא עֲנִינּוּ דְמִכָּל מִקְוֶס אֶחָד מֵאֵל שׁוֹחֲטוּ שְׁחִיתוּחֶם: דְּאִים לִיב שׁוֹפּוֹת. דְּהֵא שֶׁל כֵּל הַקֵּלֶל אֵלָּה מִזֵּן שְׁלֵמִת בְּעֻלְמָתָא: וְיִקְחוּ לֶסֶם אִישׁ וְגו'. אַחַד לִוְקֵחַ לְכָל הַמַּשְׁפָּחָה: אִישׁ וּכְזֵה.

וְלַעֲלֹם מִשּׁוֹם דְּלִית לִיה שׁוֹתָפוֹת
 בְּגוֹיֵיהוּ. וְדִקְדָּמְתָּה אֶם אִינוּ עֵינֵי עֵינֵי
 הָאֵל לֹא דִקְדָּמְטֵר לֹא לִמְעוּטֵי קֶטֶן
 הָאֵל לֹא כֹחַ יִלְקַח בְּשִׁילֵי אֲחֵרִים
 לְהִיטוֹ וְזֹכֶה לָהֶן בְּמִקְחוֹ: וְאִכְפִּי
 מִכְעִי לִיה. אִישׁ לִפִּי אֲכַלֵּו מִכּוֹס
 יִדְשׁוּטִין אֶת הַפֶּסֶם עַל הַיֵּחַד וְלֹא
 יִצְאֵר לָן שְׁלִימוֹת הִכָּל דֵּלֵי שִׁיךְ:
 אִין שׁוֹטֵטִין אֶת הַפֶּסֶם עַל הַיֵּחַד.
 רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אֲמַרֵּה וְיִלְקֵךְ לֵהֶן מִלָּה
 וּמוֹכֵל לְזוֹתֵה אֶת הַפֶּסֶם בְּאֲחֻדֵּי יָחִיד:
 אִין שִׁיךְ לֹא נִמֵּי קֶטְעִים בְּגוֹיֵי הַיֵּחַד
 וּכְיֵהוּרִים לָהֶם מִתְרַם שְׁלִימוֹן בָּאוּ
 וְהִלָּה אִין שְׁלִימוֹת לִקְטֵן דְּגַבִּי וְשִׁלָּה
 וְשִׁלָּה אִין כְּמִיז (דְּבִרִים) כִּי
 יִלְקֵךְ אִישׁ וְיִמִּינֵה יִלְפִינוּ (בְּכִימֵי דָף פֶּה):
 דִּקְדָּמֵה הִקְטֵן עֵבֶרֶה שְׁלִיחַ: אֲלֵלָה. הָאֵל
 לָאוּ לְאִתּוֹי שְׁלִיחַ אֲתֵלָה אֲלֵלָה לְזִמֵּן
 לְאֵלֶם שֵׁלָה בְּפִיו אֲתֵלָה דְּקֶטְעִים כְּשֵׁלָה
 בְּפִיו דְּמוּ וְיִתֵּן דְּנִתְלֵה הֶאֱרָן זֹת
 אֲלֵלָה לֵהֶם הִיחֵה שְׁחֻלְקָתָם שְׁחֻלְקָה:
 אֲלֵלָה כְּדִרְבָּא. כְּלוּמַר לֹא זֹתֵה שֵׁלָה
 בְּפִיו גִּירְתָּהּ אֲרִיכָה לְאִתְּמַע מִימֵה
 לְגַדְלִים אֲלֵלָה לְאִוְרוֹי נִמֵּי דְּקֶטְעִים
 אֲלֵלָה מִיחֵה בְּהֵלָה מִתְמַת זֹתֵה רִשְׁטִין
 כִּי־ד לְעִשׂוֹת לָהֶן כִּי הִכָּא לְזִלְזוֹתָם
 גְּזִלְזָה בָּאוּ וְאִשְׁרַפְּ שְׁעִמְיֵה שְׁחֻלְקָה
 וְזִמְסֵה דְּלֵיכָה דֵּלָה יִתֵּלֵה אִין מִחְלָן
 שְׁפֵל לֹא אִפִּי־הֵן דֵּלֵי דְּהִרִי בְּהֵן: לְזוֹת
 אֲמַלִּי. אִי פִּשְׁטִיל לָן שִׁיבָה לְחֻבּוֹתָם
 מֵה לָנוּ הַהִמְדִּי אֲפּוּטְרוּפּוֹס לִכְךָ:
 אֲלֵלָה לְחֻבֵּ עִמֵּר לְזוֹת. אִינוּ נַעֲמִידִם
 לָלוֹן וְלַעֲרַם בְּשִׁילֵי לְזוֹתֵה
 וְיִהְיִנְתָּם וְאֶם יִתְחַיִּיבוּ דִּקְדָּן מֵה
 שְׁפֵטוֹ (עִשׂוֹ: נִשְׁאִי אֲחֵד. וְהִכָּא זֹתֵה
 וְחֻבּוֹהֵה הֵוֵה כְּדָמְקִין דְּלֵיכָה דִּנְחֵלָה
 לִיה (בְּהֵה) כִּכִּי כִי כְּדָמְקִין: וְזִבּוּרִין
 וְחֵלֵק יִפֵּה. לֹכֵל אֲחֵד יִפֵּה לֹהֵה יִפֵּה
 לֹהֵה: שׁוֹם דִּינְיִינִים. שְׁמָתוֹ נִכְסִי
 לֹהֵה לְנִתְוֹה שֵׁלָה בְּפִיו לֹהֵה אִוּ שֵׁלָה
 מִדְּעָמוּ מִשּׁוֹם דֵּלָה הֵוֵה צִיֵּי דִינָה:

אית ליה לרב נחמן אם כן מה כח בית דין יפה שפיתחו שרות או הותירו שרות מכרן במל רב אומר מכרן קיים¹⁰ (ואמר רבן שמעון בן גמליאל) א ואמר רב הונא בר חיננא אמר רב נחמן הלכה כר

הדיבור ואורוס וטומוס' ומיהו קסם מהא דלמר פרק אלמנה לר"י
התם זכור יאכלו וא' משום חלק העובר פ"י דשחא ימלא לח
לבו תקנהא כרז נחמן דלמר רב נחמן אמר שמואל יטומים שנאו לח
שאלו אם רוצה לתקוף אם לאו דומיא דעובר דעבדתי ליה תקנהא והס'
מלקו בכך שהעבדים אכלים בתרומה לפי שהתרומה בזה"ל ועוד משם
אפוטרוסין לתקוף: **ובוררין** דהם חלק יפה. מלשון בוררין היה מד
צריכין גורל ולא שומט ב"ד וכל התלוקה נולדה בדעתו: מה שז"ו
בשלו וכן לענין דינא דגדול או איגוד נמי מליה לר"י דהוו בית
ורביה להא ושיק' ביה גוד או איגוד: שהעמידו חכמים אלו אפוטרוסין
בדכבדותם לגד מליה התלוקה כשי' אחים גדולים וחלקים נכסים
תלוקה אפוטרוסא לגמרי ולא יאכלו למחול כשיגדלו ור"י מפרש דהיינו
בדבר שלא שיק' ביה גוד או איגוד: ובוררין שז"ו שפיר בגדול כגון
אחת לבדה שיהא כל אחד חלקן אחת בבת אחת" וכמה עניניו ברירות יס'
והתם: בטיסן כתבו מטעם אחר: ומתעלה לחלק כן בהם שיאכלו עמידם של כחוריה
ויפול לתורל כן יתיה. חס' כתובות י"ב. ובוררין קא' אפוטרוסין. חס' הרא"ש. י"ב ובורר
לח חיש בעיניו. חס' כתובות י"ב. ור"י דמיני' לח חילוקה ארין שהיתה בגדול ובשומת
תלוקה ארין. חס' הרא"ש. י"ב וביין דאשתי תלוקה בדרך שחש תלוקה על פ' הגדול מפי'
חלק כלל גורל וכלא שומט ב"ד. ור"י דאין קא' אפוטרוסין שרות חלק
מקום ומסבר הוא ואין אפוטרוסין רשאין לפסוק ולידה. ור"י א"ש. דטוב שישל כל אחד
מקום אחר מה שישל כל אחד שישל של כל שדה ולידה. חס' הרא"ש. י"ב ובוררין
חלקי כפי צדדיה דגדול ומה שומר חלק ביה. חס' גיטין י"ד. ד"ה ב"ד. חס' ב"ד. חס' הרא"ש.
בענין אפוטרוסין כלל מליה דיתמי' העצצה י"ב ב' מנסכים צריא אפוטרוסין שיתור' היא
אפוטרוסין לעצמ' בשבילם ולחפ' בנותן ארין שיתוריה בלכ"ד.

אלא הא דרב נחמן וברייחא דהמוקין כמו שתמצא בנחלות [פ"י ה"ד], חלק יפה, בכל

האיש מקדש פרק שני קידושין

דילמא שאני התם דאיר
 שליח היכא דליכא
 מי היכא דליכא לו שומפון
 כפ' האשה (פסחים דף פח.)

חטו אותו כל קהל
וְכִי כָל הַקֹּהֵל כֻּלָּם
חָטְאוּ אֶלֶּא אֶחָד
בַּפֶּסַח אֶחָד שְׁלִיחַ
וְדִילֵמָּה שְׁאֵין הֵם
בְּגִוְיָהוּ אֶלֶּא מֵהֶבֶא
לְבִית אֲבוֹת שֶׁהָ
נָמִי דַּאֲתִי לִיה
תִּירִי קְרָא לָמָּה לִי
יָדִי תִנְתִּינוּ עֵינִי לְהִיבֵא
לִיה לְכַדְרֵבִי יִצְחָק
הָיָא הָקֵטָן זֹכֶה
נִפְקָא וְאֲבֹתִי מִיבֵעִי
סָבַר עַל הַיְחִיד סָבַר
אֵת הַפֶּסַח עַל הַיְחִיד
גִּידֵל אֲמַר רַב מִנֵּי
שְׁאֲמַר יְוֹנְשֵׁי אֶחָד
יִזְכָּק לִיה שְׁלִיחָתוֹ
יִיחֹת הוּא וְהָא קִמְנִים
וְלֹא כִי הָא דְרַבָּא בְר

ר' רב הונא אמר רב
 אין לאדם שלא בפניו
 שיא אחד ותיסברא
 נמי איכא דאיכא
 ניהא ליה בבקעה
 ולא ניהא ליה בהר
 וזונא דאמר רבא בר
 א"ר ימנן ליתומים
 קן שבית דין מעמידין
 ולזכות לחוב אמי
 "ל וגשיא אחד נשיא
 ד נחמן אמר שמואל
 בנכסי אביהם בית
 מרופות ובוררים ליה
 יכולים למחות ורב
 הגדילו אינם יכולים
 בית דין יפה ומי
 נתנן שום הדיינים
 שמעון בן גמליאל
 ב מה כח ב"ד יפה
 חכמים לא קשיא
 הא

יבמות דף סו. גבי כהן שמת
זכר וק"ל (שם) ילוד כ
גבי מ"מ שמועין מהם
לאחריו דוקא וכן ושמה י
שם שמועין של האדור ויה
ק"ל דהיינו בלא גורל דמ
ס' יומים עמם אם היו
ס' עמם ויכולין לתקן ש
שנעשו ע"י ב"ד כמו יומים
שזכרנו כל אחד לעצמו
דוקא בגורל וכי עריכתא ל
יה שם של שדות שלא יח
ויות וסולמות ושיך לומר ש

עמדין אפטרופוס לחובותם. לחוב ע"ש
עשה עשי. לגבי חלוקת הארץ זכו
הוא אלא לחלוק להם ולטול חלקם
הוצאה זכותם שמה לא יזכו, דתני
מינחה ביד דתני סיפא אין ממנין לא
לחוב אלא ברשות ביד. ויורושלמי
לחוב אלא לזכות להם, ובסוף אר"י
ההלכה כר' יוסי ר"י תניא וכברייא
לביד לעשות אפטרופוס דזה, דהא ק"
למחות, ור"ש שאין להם לחוב
שוללין דאמר שיש רשות למנות אפטרופוס
הגדולי, היתומים, למחות, לבטל

מב.

ב א מר פ"ב מהל'
שולחן אר"י:
בא ב מר מהל'
קרבן פסח הל' ב'
ב [מר] מר ומהל' ומהל'
ומהל' הל' ב' טושי"ע פ"מ
ר"ר רבנן ש"ל:
בב ד מר מהל'
מהל' פסח
פסח ו טושי"ע ח"מ ר'
ר"ל ספר א [פסח] ו:
בב ה ר' מהל'
טושי"ע פ"מ ש'
טושי"ע מ' ר' רפ"ט
ספ"א:
בב ד מ' מהל'
מהל' מדרה הל' א'
[ולר"ן] וספ"א מהל' מהל'
ולו טושי"ע פ"מ ש'
ה' מהל' א"ר"י פ"מ עק'
ספ"א וטושי"ע ח"מ פסח
קט פסח א [פסח] ר'
ספ"א:
ספ"א:

מוסף ראשי

[illegible]

תום' ר"י הזקן
לחלוק. שיש שם גדולים

קטנים. לחוב אמיא
תם, ואם נתחייבו בדין
נה. ואיכא מ"ד שלא אמר
תן און לחוב רשות לעשות
לזכות אפטרופן רשאיין לזכות
בדין להם אפטרופוס לחוב
לזכות בין לחובה. ומסתבר
מילו ברשות ב"ד. ואין כח
זה לחלוק הגדילו היחוסים
תוספתא דהיא כ"ר יוחנן
וכן דעת הר"ם שלא הביא

יה שותפות בגיורו. פי אכל לשויה
שותפות מגילה ואין לומר דלפי הכן
נגיבוייה לא מצי שוייה עליה דהא חזן
שומר לו רבו לא ושמועו עלי הפסח
ושבח מה אמר לו רבי גדי אז טלה
יקח גדי וטלה ויאמר אם גדי אמר
לי רבי טלה שלי וגדי שלו ואם טלה
אמר לי רבי גדי שלי וטלה שלו
ומדקאמר טלה שלי וגדי שלו משמע
שהאין שותפות בגדי אפי"ה שחט
גדי עבור רבו אלאה דמצי לשויה
לגביה אפי"ה אימא דליה שותפות
בגדיה וזהו אלאה דלי דחי עניינא
הדיאור דר' יושען פן קרחה מיירי
דאית ליה שותפות בגיורא כדאמר
הבא וי"ל דלרבי יונתן דמפיק מהאי
דקדא רבי ישראל ויאלץ כנסא חסא
דכר אבילת פסחים לא מיבעבא
א"כ האי דקאמר אחד שוחט לכולן
מיירי דאית ליה שותפות בגיורא דהא
בסבין קרא מיירי אכל לרבי יושען
כפן קרחה דאמר דכל ישראל אין ויאלץ
בפסחא אחד לפי שערך דכל אחד
ויאכל כות א"כ האי ושחטו אותו כל
וקהל עדת ישראל ר"ל דאחד שוחט
פסחים הרבה דמחזק פסח ליכא לכל
אחד כות וא"כ מפיק שפיר דהיכא
ליתא שותפות דמצי שחט:

א"ש זוכה ואין קטן זוכה. ואם
תאמר ולמה אין קרף והא
ק"ל (נעטר דף לט.) דלפי ד לקטן
י"ל ללגני פקח אלטריך דס"ד
הואיל דשי"ך נאכילת פסחים וזריך
להמנות עליו דכמי' (שמות יב) שה
לגית אפי' טעני' אימא לא נלחרים
ע"ה קמ"ס: **א"ל** א"כ ע"ה
זכבות. וקשה דאמר בפ' הנזקין
(נעטר ד' נג.) דלפי האפטרופין רשאי
ללחוב ולזכות נזכקי' ומשי' ופריך
האם לזכות אמאי לא ומשי' לחוב
האם לזכות ור"ל דהא מיי' בתביעת
זכבות שיש ללחרים עליהם וזהו
דלא אין רשאי'ן דשמה לא יתבעום
דכאן גדולים אכל כהן חזקתו
שכילי היתומים כי הנה בתלוק
דקרקעות דמי גדלי נמי זריכי' לחלוק
(שם) דלא מעמיד'ן אפטרופוס לחוב
ע"ה לזכות: **יתומים** שבאב.
אמר ר"מ דדוק שזא אכל א"י היה
האחד משה אין להעמיד אפטרופוס
לחלוק בעל כרחם ומחלוקת הארץ
אין להביא ראייה שהיו עם כמה יונקי'
אין להאמי' בהם שזכו עלי' וז' ע"ה

והיה אזה מעוברת ועבדים וקאמ
יל שאינו ילוד אינו מאכלל עבדין
ו"ג שהאחד קטן ביותר ואין בו דעת
מאד דהאם תקנה היא לעובר שמעלה
הוא הפסוק שייך להעמיד לו את כתר
הנבירה שיעל בגורל" וזהו מפרש שאין
יס וסוהיה כל אחד בורר לעצמו חוכה
תפסין אע"פ דמחוייב לרבי הלא
כל לחלק בלא שומת צ"ד ובלא גורל
לענין דינא דגורל או יאורג דהנחיה
לגורלות" וגם צריך שומת צ"ד ודוקא
כל אחד לנ' חלקים אלא בוררין כל
חלק יפה" ושבו הודה ר"י לפי ר"ט:

מותר. כתב ר"ש געמיינד לדון ולעצור להנאמן ולתובע הוא, דאמאי דינאי חיל ונחא חיל בב' מחלוקת. וכן שו"עם חלק האחר, אבל להנאמן ונתקין [גייט] נ"ב, [אין] אומשטוינדן רשאי חיל ונחא חיל. וכתופסאד חיל דתרימוס [היי] גי' ניוקן [גייט] חיל [היי] גי' ניוקן אמר ר' יוחנן אין מש' ארי. ר' ר' (הנצי"א) חיל ממציין חיל אומשטוינדן חיל יוקין שאין ממציין אומשטוינדן חיל חיל לכותב חיל (היי) [נתקין] חיל דאמאי דעה [אומשטוינדן] חיל לכותב. חילך העיקר כפירושא בחרא וליה הלכתא חיל חיל חיל לכותב, חיל הלכתא חיל אלא חיל נתקין חיל. וכן הדינים, שמימי נכסי חיל חיל.